

**ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ /ՄՈՂՈՒԼ 1/**

ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ԲՆԱԳԻՏԱԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ
ԱՄԲԻՈՆ	ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ, ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՅԻ ԱՄԲԻՈՆ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎ ԸՆԹԱՑԻԿ ՄՈՂՈՒԼ	ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ /1 ՄՈՂՈՒԼ /
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ ԵՎ ՄՈՂՈՒԼՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ	0910B1/05.1, 2 ՄՈՂՈՒԼ
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԿՈՒՐՍ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	1-ին կուրս /1-ին կիսամյակ
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	<ul style="list-style-type: none"> • Հիմնարար գիտելիքներ տալ Հայոց պատմության հին, միջին եւ նոր շրջանի վերաբերյալ, • ամրապնդել հարգանք և հպարտություն հայրենիքի, սեփական պատմության,ավանդույթների և ազգային առանձնահատկությունների հանդեպ, • դաստիարակել ազգային ու համամարդկային արժեքներ կրող սոցիալապես ակտիվ անձ և քաղաքացի, • որպես ազգի հարատևման գրավականի՝ պետականության անհրաժեշտության գիտակցության ձևավորում ու ամրապնդում • Որպես պետականության պահպանման և զարգացման նախադրյալի ազգային գաղափարախոսության անհրաժեշտության գիտակցության ձևավորում, • հայկական մշակույթի ձևավորումը և զարգացումը պայմանավորող պատմական պայմանների իմացության ամրապնդում և այլն:
ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	<p>ԳԻՏԵԼԻՔ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Հայկական լեռնաշխարհը հայոց քաղաքակրթության բնօրրան, աշխարհագրական դիրքը, հաղորդակցության ուղիները, ֆիզիկաաշխարհագրական համառոտ բնութագիրը • Հայկական լեռնաշխարհի պետական կազմավորումները Ք.ա. III-I հազարամյակներում • Հայոց պետականությունը Ք.ա. VI դարից մինչև Ք.հ. V դար • Հայաստանի քաղաքական դրությունը V-IX դարերում • Հայոց պետականությունը IX-XIV դարերում • Հայ ազատագրական միտքը XVI-ի XVIII դարերում • Ազգային ազատագրական պայքարը XIX դարի վերջում և XX դարի սկզբում • Հայոց եղեռնը • 1917թ Փետրվարյան ու Հոկտեմբերյան հեղափոխությունները և Հայաստանը • Մշակութային ձեռքբերումները հին, միջին և <p>ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Օգտվելով սկզբնաղբյուրներից և ուսումնասիրություններից, ինքնուրույն գնահատել, վերլուծել, համեմատել փաստերը ր մտահանգումներ անել:

--

<ul style="list-style-type: none">• Քննարկել և ներկայացնել Վանի թագավորության պատմության հիմնահարցերը, Երվանդունյաց պետության և Աքեմենյան տերության, Մեծ Հայքի Արտաշեսյան և Արշակունիների թագավորությունների օրոք հայ-պարթևական, և հայ-հռոմեական քաղաքական առնչությունները և դրանց ազդեցությունը հայոց պետականության զարգացման վրա• Վերլուծել ու գնահատել V դարի ապստամբությունների պատմական նշանակությունը• Վերլուծել արաբների դեմ համաժողովրդական պայքարի անհրաժեշտության և արաբական տիրապետության դեմ VIII դարի ազատագրական պայքարի անհաջողության պատճառները:• Մեկնաբանել Բագրատունյաց թագավորության վերականգնման, հզորացման և անկման ներքին ու արտաքին պատճառները:• Գնահատել հայրենի բնիկ տարածքից դուրս պետականություն կերտելու հայ ժողովրդի կարողությունը:• Ներկայացնել հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի աշխուժացման նախադրյալները XVII դարի վերջին և բացատրել Հայաստանի ազատագրության խնդրում եվրոպական պետությունների հետ կապված հույսերի ձախողման պատճառները:• Ներկայացնել և վերլուծել XIX-XX դարերի ազատագրական շարժումները• Մեփական տեսակետ արտահայտել Հայկական հարցի և նրա միջազգայնացման վերաբերյալ• Վերլուծել Ռուսաստանի ժամանակավոր և բոլշևիկյան կառավարությունների դիրքորոշումը հայկական հարցում և այդ քաղաքականության վերաբերյալ արտահայտել սեփական վերաբերմունք: <p>ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆ</p> <ul style="list-style-type: none">• Հայոց պատմության ուսուցանվող ժամանակաշրջանի վերաբերյալ հիմնարար գիտելիքների տիրապետում• Ազգային-պետական մտածողություն• Ներկան եւ ապագան կերտելու խնդրում ազգային պատմության դերի գիտակցում:
--

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

<ul style="list-style-type: none">• ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ - 2• ԼՍԱՐԱՆԱՅԻՆ ԺԱՄ - 32• ԴԱՄԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ - 16• ՍԵՄԻՆԱՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ - 16• ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄ - 2
--

ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Հայոց պատմության իմացություն՝ հանրակրթական ավագ դպրոցի չափորոշիչներին համապատասխան
--

ԴԱՄԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱԴՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ

<ul style="list-style-type: none">• Դասախոսություն• Զրույց• Բանավեճ• Սեմինար պարապմունքներ• Աշխատանք սկզբնաղբյուրների հետ• Ձևական մեթոդներ /քարտեզների ուսումնասիրություն, աշխատանք ուրվագծային քարտեզներով և այլն

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

<ol style="list-style-type: none">1. Հայկական լեռնաշխարհ2. Հայկական լեռնաշխարհի պետական կազմավորումները Ք.ա. III-I հազարամյակներում2.1 Շուներական, խեթական ու ասորեստանյան Արձանագրությունները Հայկական լեռնաշխարհի պետական կազմավորումների մասին:2.2 Վանի թագավորության հիմնադրման ու զարգացման ընթացքը3. Հայոց պետականությունը VI-I դարերում
--

	<ul style="list-style-type: none"> 3.1 Երվանդունիների թագավորությունը (Ք.ա. VI-III դարեր) 3.2 Արտաշեսյանների թագավորությունը (Ք.ա. II-I դարեր) 4. Արշակունիների թագավորությունը (Ք.ա. I-IV դդ) 5. Հայաստանի քաղաքական դրությունը V-IX դարերում 5.1 Մարզպանական Հայաստանը: Դրությունը Արեւմտյան Հայաստանում: 5.2 Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարն արաբական տիրապետության դեմ 6. Հայաստանը IX-XII դարերում 6.1 Բագրատունիների թագավորությունը: 6.2 Հայկական թագավորություններն ու իշխանապետությունները սելջուկ-թուրքերի տիրապետության շրջանում 7. Հայոց պետականությունը XIII-XIV դարերում 7.1 Զաքարյանների իշխանապետությունը: 7.2 Կիլիկիայի հայկական պետություն 8. Մշակութային ձեռքբերումները վաղ և զարգացած միջնադարում 9. Հայ ազատագրական միտքը XVI դարից մինչև XVIII դարի սկիզբը 9.1 Էջմիածնի ու Սեբաստիայի գաղտնի խորհրդածողովները: 9.2 Ազատագրական միտքը XVII դարի կեսերին: Իսրայել Օրու Պֆալցյան ու Մոսկովյան ծրագրերը 10. Պետրոս I –ի պարսկական արշավանքը: Հայկական անկախ իշխանությունների ստեղծումը Արցախում և Սյունիքում: Թուրքական արշավանքն Արեւելյան Հայաստան: Խամսայի մելիքությունները 11. Հայ ազատագրական շարժման նոր օջախներ 11.1 Հովսեփ Էմինի ազատագրական գործունեությունը: 11.2 Մադրասի ազատագրական խմբակը: 11.3 Մովսես Մարաֆյանի ծրագիրը: «Հյուսիսային» և «Հարավային» նախագծերը 12. Հայ ազատագրական խմբակներն ու կազմակերպությունները XIX դարի 60-80-ական թթ: Հայ ազգային կուսակցությունների հիմնադրումը 13. Հայ ազգային-ազատագրական պայքարը XIX դարի 90-ական թթ և XX դարի սկզբին 14. Հայոց եղեռնը /1894-1922/ 14.1 Կոտորածների ու ցեղասպանության պատճառները: Արեւմտահայերի ցեղասպանությունը: Արեւելահայերի ոչնչացման ծրագիրը գործողության մեջ 14.2 Ցեղասպանության հետեւանքները: 14.3 Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման գործընթացը 15. 1917թ Փետրվարյան ու Հոկտեմբերյան հեղափոխությունները և Հայաստանը 15.1 Փետրվարյան հեղափոխությունը և Հայաստանը: 15.2 Հոկտեմբերյան հեղափոխությունը և Անդրկովկասը: «Թուրքահայաստանի մասին» դեկրետը: 15.3 Հայկական հարցը Բրեստի ու Տրապիզոնի հաշտության բանակցություններում: 15.4 Հայ ժողովրդի մայիսյան հերոսամարտերը/ 16. Մշակութային ձեռքբերումները XVIII-XIX դարերում
--	---

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԻՄՆԱԿԱՆ

1. Հայոց պատմություն (դասախոսությունների փաթեթ)
2. Հայոց պատմություն, Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ, Երևան, 2000:

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ

<ul style="list-style-type: none"> 1. Հայ ժողովրդի պատմության քրեստոմատիա, Երևան, 1981թ: 2. Հայկական հարց, Երևան, 1996թ: 3. Հայ ժողովրդի պատմություն, ԳԱ հրատ. հատոր 1-5 4. Հայ ժողովրդի պատմություն, Ժամկոչյան, Աբրահամյան, Մելիք-Բախշյան, Պողոսյան, Երևան, 1975

ՄՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ

Ամփոփիչ ստուգում /թեսթ/: Յուրաքանչյուրը 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Թեսթը կազմված է 60 հարցից՝ 20-ը՝ 1, 40-ը՝ 2 միավոր արժեքով:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ
ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ
ԿՇԻՌ

1.Բաղադրիչ 1 - հաճախումներ 10 %
2.Բաղադրիչ 2 - ընթացիկ ակտիվություն 20%
3.Բաղադրիչ 3 - ամփոփիչ ստուգում 70%

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ

Գնահատման թվային միավորը	Տառային գնահատական	Գնահատականի պաշտոնական թվային համարժեքը
96-100	A+	5+
91-95	A	5
86-90	A-	5-
81-85	B+	4+
76-80	B	4
71-75	B-	4-
66-70	C+	3+
61-65	C	3
40-60	C-	3-
Մինչև 39	D	2

Հ/Հ	Թեմա	Լսարանային ժամեր				Ուսանողի ինքնուրույն աշխատածամանակը	Ուսանողի ընդհանուր աշխատածամանակը
		Դասախոսություն	սեմինար	Գործնական	լաբորատոր		
1.	Հայկական լեռնաշխարհ	2				1	3
2.	Հայկական լեռնաշխարհի պետական կազմավորումները Ք.ա. III-I հազարամյակներում /Շումերական, իտալական ու ասորեստանյան արձանագրությունները Հայկական լեռնաշխարհի պետական կազմավորումների մասին: Վանի թագավորության հիմնադրման ու զարգացման ընթացքը	2				0.5	2,5
3.	Հայոց պետականությունը VI-I դարերում /Երվանդունիների թագավորությունը (Ք.ա. VI-III դարեր), Արտաշեսյանների թագավորությունը (Ք.ա. II-I դարեր)	2				0.5	2,5
4.	Արշակունիների թագավորությունը (Ք.ա. I-IV դդ)	2				0.5	2,5
5.	Հայաստանի քաղաքական դրությունը V-IX դարերում /Մարզպանական Հայաստանը: Դրությունը Արևմտյան Հայաստանում: Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարն արաբական տիրապետության դեմ/		2			2	4
6.	Հայաստանը IX-XII դարերում /Բագրատունիների թագավորությունը: Հայկական թագավորություններն ու իշխանապետությունները սելջուկ-թուրքերի տիրապետության շրջանում/	2				0.5	2,5
7.	Հայոց պետականությունը XIII-XIV դարերում /Զաքարյանների իշխանապետությունը: Կիլիկիայի հայկական պետություն/		2			2	4
8.	Մշակութային ձեռքբերումները վաղ և զարգացած միջնադարում		2			1,5	3,5
9.	Հայ ազատագրական միտքը XVI դարից մինչև XVIII դարի սկիզբը /Էջմիածնի ու Սեբաստիայի գաղտնի խորհրդածոյունները: Ազատագրական շարժումը XVII դարի կեսերին: Իսրայել Օրու Պֆալցյան ու Մոսկովյան ծրագրերը/	2				1	3
10.	Պետրոս I –ի պարսկական արշավանքը: Հայկական անկախ իշխանությունների ստեղծումը Արցախում և Սյունիքում: Թուրքական արշավանքն Արեւելյան Հայաստան: Խամսայի մելիքությունները/		2			2,5	4,5
11.	Հայ ազատագրական շարժման նոր օջախներ /Հովսեփ Էմինի ազատագրական գործունեությունը: Մադրասի ազատագրական խմբակը: Մովսես Մարաֆյանի ծրագիրը: «Հյուսիսային» և «Հարավային» նախագծերը/		2			2,5	4,5
12.	Հայ ազատագրական խմբակներն ու կազմակերպությունները XIX դարի 60-80-ական թթ: Հայ ազգային կուսակցությունների հիմնադրումը	2				1	3
13.	Հայ ազգային-ազատագրական պայքարը XIX դարի 90-ական թթ և XX դարի սկզբին		2			2,5	4,5

14.	Հայոց եղեռնը /1894-1922/ /Կոտորածների ու ցեղասպանության պատճառները: Արևմտահայերի ցեղասպանությունը: Արևելահայերի ոչնչացման ծրագիրը գործողության մեջ: Ցեղասպանության հետևանքները: Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման գործընթացը/		2			3	5
15.	1917թ Փետրվարյան ու Հոկտեմբերյան հեղափոխությունները և Հայաստանը /Փետրվարյան հեղափոխությունը և Հայաստանը: Հոկտեմբերյան հեղափոխությունը և Անդրկովկասը: «Թուրքահայաստանի մասին» դեկրետը: Հայկական հարցը Բրեստի ու Տրապիզոնի հաշտության բանակցություններում: Հայ ժողովրդի մայիսյան հերոսամարտերը/	2				1	3
16.	Մշակութային ձեռքբերումները XVIII-XIX դարերում		2			1	3
	Ամփոփիչ ստուգում					5	5
	Ընդամենը	16	16			28	60